

Formandens beretning for 2014.

Aflagt på generalforsamlingen 24. februar 2015.

Det ligger ligesom i kortene, at en formandsberetning skal se tilbage på året, der er gået selvom det er ulig mere spændende at se fremad på det år som vi allerede er godt igang med. Vi går f.eks. ind i et valgår, og selvom jeg frygter, at naturen og miljøet kun får meget lidt opmærksomhed i den proces, så er det naturligvis vores alle sammens opgave hele vejen igennem at forsøge at bringe netop det emne ind i valgkampen. Vi har langt om længe fået en national naturplan, og lige så hurtig som den kom på bordet, har oppositionen lovet at skyde den ned eller i hvert fald rulle den tilbage på væsentlige områder.

Jeg er stadig en lille smule rystet over, hvor forskelligt vi danskere ser på vores fælles natur. Et lokalt folketingsmedlem - der er formand for miljøudvalget - vil f.eks. mene, at den ønskede beskyttelse af paragraf 3-områder betyder, at - og nu citerer jeg - "vi er i færd med at smadre 50.000 ha god landbrugsjord". Og jeg som troede, at vi var igang med at redde 50.000 ha. fælles natur. Nok om miljøpolitik på landsplan - det er forhåbentlig noget vi kommer til at høre meget mere om.

Lokalt går det - synes jeg - forrygende i DOF Sydvest - vi fastholder et højt medlemstal - vi har i de fire kommuner vi dækker godt 400 medlemmer - det samme antal medlemmer som Dansk Folkeparti har i Esbjerg - uden sammenligning ivotrigt. Burde vi have flere medlemmer - ja da - burde gennemsnitsalderen være lavere - i høj grad. En problematik vi ikke er ene om, og som DOF på landsplan adresserer med forskellige tiltag. Lokalt har det betydet, at vi - foreløbigt - har vinket farvel til hovedbiblioteket som mødested for vores bestyrelsesmøder. Esbjerg Kommune vil nemlig have penge for at huse os, da vi er for få medlemmer under 25 år. Det har vi i første omgang valgt at sige nej til, selvom vi naturligvis fortsat vil afvikle medlemsmøder og åbne arrangementer på kommunens biblioteker.

Vi har i DOF Sydvest et højt aktivitetsniveau - vi deltager i et utal af møder året igennem - arrangerer selv et stort antal fugleture og andre fugle-relaterede arrangementer, samt er repræsenteret i mange sammenhænge. Det er bestyrelsens ambition, at vi er med og "kipper med det naturfaglige flag" så mange steder som muligt, hvilket bl.a. betyder, at vi fortsat vil bestræbe os på at trække endnu flere medlemmer ind i foreningsarbejdet. Der er nemlig plads og opgaver til alle - og ganske ofte har kendskabet til den hvidvingede korsnæbs variationer mindre at sige end evnerne til at få en kaffemaskine til at fungere - så man må for alt i verden ikke holde sig tilbage, fordi man ikke har skrevet en phd om tertiærprojektioner hos dværgrylen.

Det store aktivitetsniveau betyder også, at et par af vores udvalg ganske enkelt ikke har haft tid til at holde egentlige udvalgsmøder i det forgangne år. Det er ikke udtryk for, at udvalget er gået i stå - tværtimod betyder det, at udvalgets medlemmer har så meget mellem hænderne, at det at finde en dato til et udvalgsmøde i sig selv er en tidskrævende opgave.

Turgruppen:

.. har arrangeret 22 ture i årets løb, præcist samme antal som i 2013. Typisk deltager 10-15 personer i turene, et passende antal, hvor alle som regel opnår at se det samme og kan kommunikere sammen. Deltagerne er fortrinsvis mindre øvede ornitologer, der nyder godt af, at der altid er mindst én dygtig feltornitolog blandt turledere og deltagere. De fleste ture gik til det sydlige og vestlige Jylland, to af dem dog til gode marsk- og Vadehavslokaliteter i Sydslesvig, mens vi både forår og efterår besøgte det genoprettede naturområde ved Gyldensteen på Nordfyn. Vi besøgte Helgoland, hvor vi med en enkelt overnatning fik rig lejlighed til at studere fuglefjeldene, mens alle ynglende arter var i fuld gang med æg eller unger. De 12 pladser, der var til rådighed, var hurtigt udsolgt. I efteråret besøgte vi Falsterbo, hvor vi havde tre overnatninger på Ljungens Camping. Fugletræk er uforudsigeligt, og det store rovfugletræk, der er stedets hovedattraktion, så vi ikke meget til. Til gengæld oplevede vi et imponerende udtræk af småfugle (160.000 bog- og kvækerfinker alene om fredagen), vi fik nogle sjældnere småfugle med i købet, og nogle rovfugle kom der trods alt. Også her var de 12 udbudte pladser hurtigt besat.

Hjemmesiden:

Bestyrelsen har vedtaget at tilslutte sig hovedforeningens tilbud om en ny platform for vores hjemmeside. Projektet er desværre forsinket, så forhåbentlig kan vi holde den gamle i luften ind til skiftet.

Vi er i den nuværende situation afhængige af velvilje fra en enkelt person med teknisk indsigt, der sørger for det mest rudimentære vedligehold.

Det er indtil videre gået godt, men at tiden er ved at rinde ud kan bl.a. ses af, at der på det seneste er opstået problemer med æ, ø og å, som vi ikke kan rette. Man tænker uvilkårligt: Hvad bliver det næste?

Naturpolitisk gruppe:

På det naturpolitiske område er mange af kræfterne ikke overraskende blevet brugt på Vadehavet, hvor arbejdet med nationalparken løbende fylder. Følgende er blot et par eksempler. Samarbejdet med nationalparken omkring en bedre beskyttelse af ynglefuglene på strandene er fortsat.

Der er produceret gode informationsskilte, og der er filmklip og andet formidlingsmateriale om problematikken på vej. Ikke mindst er samarbejdet omkring udhegning af kolonier på strandende kommet i gang. Djævlen ligger i detaljen, og det tyder nu på at kommunerne er åbne overfor at tolke naturbeskyttelsesloven sådan, at tilladelserne til udhegning kan gives indenfor en større zone, så pælene kan sættes, der hvor fuglene rent faktisk slår sig ned. Hidtil har vi skullet søge med meget præcise stedangivelser, uden at vide om fuglene så tog imod det hegnede område.

Samarbejdet med nationalparken omkring et prædationsprojekt, hvor rævene søges reguleret i nærheden af vigtige ynglelokaliteter, er også igangsat.

DOF Sydvest har senest involveret sig med opbakning til et naturprojekt i Ribemarsken, hvor Esbjerg Kommune og nationalparken nu undersøger, hvorvidt man kan ekstensivere driften på udvalgte arealer og åbne den gamle åslyng. Det er en gammel drøm for mange, men alt afhænger naturligvis af lodsejerne. Det er dog første gang, at myndighederne arbejder så aktivt for en ide, der jo faktisk lægger sig helt op ad Natura2000-planerne for området. Det paradoksale er så, at det nok også er politikernes ønske om en omfartsvej ved Ribe, der kan resultere i et krav om "kompensation" i form af forbedrede naturforhold andre steder i den marsk, der jo vil blive reduceret som en følge af omfartsvejen!

Gæssene diskuteres stadig og selvom man trilateralt i Vadehavet er på vej med en række konkrete anbefalinger, er det svært at se en løsning. DOF er ikke imod, at gæs kan skræmmes væk fra marker, hvor der påviseligt sker skader, men vi kræver fortsat, at der må findes steder, hvor gæssene accepteres – og det er svært.

Datagruppen:

Datagruppen varetager arbejdet med lokalafdelingens forskellige tællinger og overvågninger på fugleområdet.

Der har ikke været afholdt møder i 2014, fordi gruppens aktiviteter har været kørt i regi af en række delprojekter med egen styring, og der har ikke været behov for at igangsætte yderligere projekter. Status for igangværende projekter er som følger.

Atlas III projektet:

Lokalkoordinatorerne er Jens Ole Byskov og Sven Bødker. På grund af disses rejseaktiviteter har det ikke været muligt at få en status på projektets første år klar til generalforsamlingen.

Ole Hansen og Jens Rye Larsen er medlemmer af specialteamet for TimeTælleTure. Og sidstnævnte er desuden medlem af den centrale faglige referencegruppe.

John Frikke er lokalafdelingens validator.

Der har været afholdt et årsmøde i Grenå over 2 dage for lokalkoordinatorer og medlemmer af specialteams, validatorer m.fl.

Fra DOF Sydvests område deltog Jens Ole Byskov, Ole Hansen og Jens Rye Larsen. Ole Thorup deltog som medlem af Videnskabeligt Udvalg (DOF centralt).

Der mangler stadig dækning af en del kvadrater – især i lokalafdelingens østlige del.

Punkttællingsprojektet

Dette projekt er en af DOFs allervigtigste aktiviteter. Samtidig er det særdeles overkommeligt at være med. Det koster nemlig kun nogle få timers arbejde 1 eller 2 gange om året. Det kræver dog et rimeligt kendskab til de almindelige fuglearter. Ikke desto mindre er vi den lokalafdeling, som har den dårligste dækning. Igen er det værst østpå i lokalafdelingen. Vi vil kraftigt opfordre til, at man melder sig som deltager. Er man interesseret, eller har man spørgsmål, kan man kontakte punkttællingskoordinatorerne: Ole Thorup eller Jens Rye Larsen.

Filsø

En gruppe af interesserede og engagerede ornitologer, Filsøgruppen, varetager det ambitiøse monitoringsprogram for den nye sø. Københavns Universitet koordinerer alle de monitoringer der finder sted ved søen frem til og med 2016. Det er botaniske undersøgelser, diverse insektundersøgelser, fiskeribiologiske undersøgelser, ferskvandsbiologiske undersøgelser og så altså vores bidrag omkring fuglene.

Vores del består af bl.a. :

- en månedlig totaloptælling af alle vandfugle på og omkring søen,
- 5 transekter på land af forskellig længde, som gennemgås 2 gange i yngleperioden. Metoden er den samme som Atlasprojektets TimeTælleTure.
- 2 årlige optællinger af yngleørerne
- overvågning og kortlægning af yngleterritorier for områdets udpegningsarter. En særlig grundig overvågning finder sted i forhold til vores havørne.
- enkelte særlige optællinger – f.eks gåsetællinger, optælling af overvintrende svaner, optælling og kortlægning af ynglende skarv
- en redaktionsgruppe udarbejder en årlig rapport om fuglelivet på Filsø. Vi arbejder netop nu med den 3. rapport. De to første kan man finde på Aage V. Jensen Naturfonds hjemmeside.

Vi vægter også det sociale element. Efter hver månedstælling samles vi over en kop kaffe, madpakke eller lignende. En gang om året arrangerer vi en fællesspisning og en gang om året tager vi på en fælles tur til en interessant lokalitet. Vi har besøgt Lille Vildmose, Æbelø og i år gælder det Vejlerne. Gruppen er åben for interesserede. Kontakt Jens Rye Larsen.

Klelund Dyrehave.

Vi forsøger at gennemføre en kvalitetsovervågning af denne lokalitet, men må desværre nok erkende, at opgaven er vanskelig. Først og fremmest besøges stedet ikke af særlig mange ornitologer, så der mangler et basisgrundlag af ganske almindelige indtastninger i DOFbasen. Og da lokaliteten ligger østligt i lokalafdelingen har det været vanskeligt at finde lokale folk, så vi kan få etableret et regulært overvågningsprogram. Vi har dog gennemført nogle transekt-tællinger, men ville meget gerne kunne lave nogle tællinger fra faste punkter samt en overvågning og kortlægning af heden og skovens interessante arter.

Det er overraskende, at så få ornitologer besøger stedet, da der findes rigtig interessante observationer fra stedet: sortspætte er ynglefugl og det samme gælder vendehals, trane, turteldue, en stor bestand af rødrygget tornskade og natravn. Af løse iagttagelser kan nævnes hvepsevåge, kongeørn, ellekrage og mange flere. Alle de nævnte arter er set i 2014! Observationen af Ellekrage er godkendt af SU.

Der er adgang til Klelund Dyrehave efter naturbeskyttelseslovens bestemmelser for private ejendomme. Altså på fuldstændig samme vilkår som Filsø, Nørholm m.fl.

Vi har et særdeles fint forhold til såvel ejeren som skovens personale.

Tag derind, opfør jer pænt, skriv jeres observationer i DOFbasen – eller endnu bedre: meld jer som deltagere i den egentlige overvågning. Man kan kontakte Jens Rye Larsen.

Afsluttende bemærkninger:

Vores hovedbestyrelse har i det forløbne år fået to nye medlemmer - Peter Bonne Eriksen og Simon S. Christiansen, der blev valgt ind ved seneste repræsentantskabsmøde. De afløser afdøde Lennart Petersen og Niels Riis, der selv valgte at forlade hovedbestyrelsen.

Peter Bonne Eriksen er årgang 1952 - han er fra Næstved - civilingeniør med speciale i bioteknologi - trapper ned fra sit arbejde for Novo Nordisk - fuglemand om en hals i DOF siden teenageårene.

Simon S. Christiansen - trak gennemsnitsalderen på rep-mødet i den rigtige retning - er ikke fyldt 30 endnu. Fra Aalborg, hvorfra han har en læreruddannelse. Har været observatør på Blåvand samt i tre år på fuglestationen i Ottenby i Sverige.

Fra vores egen andedam synes jeg da lige, at vi skal nævne, at blandt fem nye personer udpeget af miljøminister Kirsten Brosbøl til bestyrelsen for Nationalpark Vadehavet er vores egen to gange næstformand i DOF og DOF Sydvest - Marco Brodde. Og bestyrelsen har fået ny formand idet Janne Jørgensen Liburd fra Fanø afløser nationalparkens første formand Bent Poulsen.

Peter Tougaard